

ZILELE „PETRE ANDREI” LA IAȘI 27 MAI–30 IUNIE 2006

ANCA TOMPEA
SIMONA STĂNESCU

Programul Zilelor „Petre Andrei” continuă cu a XIV-a ediție. Ca în fiecare an, Universitatea „Petre Andrei” din Iași, Facultatea de Psihologie, Asistență Socială, Sociologie organizează manifestări ample dedicate comemorării vieții și activității științifice a savantului ieșean Petre Andrei. În spiritul activismului social și preocupării pentru dezvoltare socială durabilă a societății românești exemplificat de marele profesor și om politic, activitățile desfășurate (workshop-uri, mese rotunde, simpozioane, training-uri, sesiuni de comunicări științifice, manifestări studențești) au încercat să răspundă nevoilor sociale actuale, invitând la dezbateri și constituirea unor grupuri de lucru formate din experți, reprezentanți ai unor organizații și studenți.

Workshopul cu tema: **Disciplinare-Recompensă – Abuz asupra copilului în mediul școlar și familial** a fost propus și coordonat de asist. univ. drd. Oana Badărău și prep. univ. Ana Maria Lăzărescu. Au participat: cadre didactice (învățătoare, educatoare), psihopedagogi, asistenți sociali de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Iași, studenți și cadre didactice din cadrul facultății. Principalele subiecte dezbătute au fost:

- Sensul conceptului de „disciplinare”, relația cu cel de „pedeapsă”; tipuri de pedepse, reguli generale privind aplicarea pedepsei.
- Ce presupune, de fapt, disciplinarea? Noțiunea în zilele noastre.
- Situații și metode specifice de disciplinare a copilului, prin îndrumare, recompensă, consecințe.
- Disciplinare versus abuz asupra copilului, tipologia abuzului (emoțional, fizic, sexual), definiții, forme (emoțional și fizic); diferența între disciplinare și abuz; pași în aplicarea disciplinării.

Workshopul **Tehnici de intervenție în comunicare. Cum putem obține satisfacții maritale reale?** a fost coordonat de prep. univ. Diana Ciubotaru, psihoterapeut de familie și cuplu, președintele Asociației de Psihoterapia Familiei și Cuplului, Iași și prep. univ. drd. Cristina Stărică. Activitățile desfășurate au urmărit facilitarea comunicării în relațiile din interiorul familiei, punând un accent deosebit pe subsistemul cuplului marital. Au fost abordate trei direcții de lucru: focalizarea asupra teoriei intenției pozitive și urmărirea pașilor procesului de creștere personală, stilurile de comunicare la Virginia Satir și surprinderea modului de intervenție în psihoterapia familiei. S-a urmărit învățarea activă și experiențială,

s-a pus accentul pe un stil de lucru interactiv, captivant, prin care erau antrenați toți participanții, direct sau indirect. Exercițiile diversificate au urmărit să atragă atenția specialiștilor asupra multitudinii metodelor de utilizat în atingerea scopurilor observabile, precum și asupra resurselor inepuizabile ale clienților și ale terapeuților.

Perspective pluridisciplinare în probațiune. Analiza comportamentului deviant în practica probațiunii din România a prilejuit dezbaterăa unor subiecte de maxim interes pentru specialiștii din domeniu și pentru societatea civilă:

– Funcționarea sistemului de probațiune. Eficiența acestui sistem, din diverse perspective ale actorilor implicați.

– Statutul consilierului de reintegrare socială și supraveghere, în lumina noilor prevederi legale.

– Probațiune vs. Penitenciar. Planuri diferențiate de abordare a pedepsei.

Efortul specialiștilor de a realiza o radiografiere a sistemului a permis construcția unui cadru optim de soluționare a disfuncționalităților. S-a subliniat implicarea actorilor relevanți în implementarea proiectelor ce privesc probațiunea ca parte integrantă, deosebit de importantă, a sistemului judiciar românesc. Sesiunea a reprezentat, totodată, un dialog direct între practicieni și teoreticieni, fapt ce prilejuiește împărtășirea unor experiențe relevante pentru continuarea procesului de dezvoltare a probațiunii, pe termen scurt și mediu.

Hipnoză și metaforă ericksoniană în rezolvarea problemelor a fost coordonat de conf. univ. dr. Nicolaie Cosmovici și prep. univ. drd. Monica Lusiana Raclariu. Sesiunea a reunit peste 28 de persoane, psihologi, specialiști în psihoterapie, precum și studenți și absolvenți ai Facultăților de Psihologie, de la Universitatea „Petre Andrei” din Iași și Universitatea „Al. I. Cuza” Iași. S-a experimentat, în grup, exercițiul „greutății brațului” și „deformării timpului” și, individual, „testul pendulului” și „imposibilitatea deschiderii ochilor”. Exercițiile au menirea de creare a relației terapeutice, prin încrederea în eficiența tehnicii. Punctul culminant al workshop-ului a fost reprezentat de inducții hipnotice efectuate de către prep. univ. drd. Monica Raclariu pe subiecți din cadrul participanților care s-au oferit să experimenteze scenariile propuse: scenariul *Trei cutii*; *Metafora Ghețarului* și *Frunze pe iaz*. Tehnicile utilizate au fost: inducție hipnotică prin relaxare musculară progresivă, prin fixarea unui punct și prin atracția palmelor. Pe parcursul a patru ore, participanții și-au îmbogățit și restructurat fondul informațional individual, prin aprofundarea unor concepte din psihoterapia ericksoniană și au participat, direct, ca observatori, la inducerea stării de hipnoză cu mai mulți subiecți pe care s-au făcut demonstrațiile, punând întrebări subiecților care au împărtășit experiența trăită. Toți participanții și-au exprimat încântarea și speranța de a reveni la noi ateliere practice de acest gen.

Discursul Politic Postdecembrist a reunit cadre universitare și studenți din domeniile Științe Politice și Sociologie și reprezentanți ai Partidului Democrat, ai Partidului Social Democrat, inclusiv membri ai Tineretului Social Democrat,

membri ai Partidului Conservator, sub directa coordonare a prep. univ. drd. Sebastian Năstuță. Printre subiectele dezbătute, cu ocazia acestei mese rotunde, amintim: teme dominante în discursul politic postdecembrist, caracteristici principale ale discursului politic din România, evoluții în discursul puterii versus discursul opoziției, evoluția discursului politic, sub aspectul profesionalizării politicienilor și consultanților politici, rolul discursului politic în mobilizarea cetățenilor și a simpatizanților partidului, rolul discursului în construirea deciziei de vot și rolul discursului în schimbările sociopolitice din țară. S-a subliniat necesitatea reiterării unor astfel de dezbateri, având rolul a le oferi atât celor care practică politica, cât și celor care sunt interesați de politică, în calitate de analiști, o perspectivă neutră și un punct de pornire pentru abordarea unor teme de discuție foarte specializate, cum sunt comunicarea politică, marketingul politic sau semiotica discursului electoral.

Orientarea experiențială în psihoterapie. Analiza transgenerațională în contextul terapiei unificării a fost coordonat de *traineri*: asist. univ. drd. Denisa Stoica și asist. univ. drd. Mariana Badea (Universitatea București) și prep. univ. drd. Oana Iuliana Gostin (Universitatea „Petre Andrei” din Iași). S-a propus urmărirea unor obiective informaționale, și anume cunoașterea fundamentului conceptual și metodologic-aplicativ al principalelor metode, modele strategice și tehnici din cadrul orientării experiențiale în psihoterapie, accentul fiind îndreptat spre analiza transgenerațională, în contextual terapiei unificării. Obiectivele operaționale urmărite au fost: dezvoltarea capacităților de autoexplorare și interexplorare, analiza experiențială și intervenția minimală de tip experiențial, cu scop terapeutic și de dezvoltare personală. *Workshop*-ul s-a desfășurat în mai multe etape. În prima etapă au fost prezentate repere teoretice care să-i familiarizeze pe participanți cu tematica abordată (analiza transgenerațională), utilizând schema sintetică a analizei transgeneraționale, în contextual terapiei unificării (autori Iolanda Mitrofan, Cristina Denisa Stoica, 2005). S-a prezentat modul de realizare a genogramei ca principal instrument de evaluare și analiză în cadrul curentului psihoterapeutic transgenerațional. Genograma este o reprezentare grafică a familiei conținând evenimente nodale ale familiei (nașteri, avorturi, divorțuri, separări, boli, dependențe, decese), caracteristici ale sistemului familial, caracteristici esențiale ale membrilor familiei (Mitrofan, I., Vasile, D., 2001). Informația structurală, relațională, funcțională a familiei poate fi citită orizontal, în context familial, și vertical, de-a lungul generațiilor. Pe baza acestor informații, se pot formula ipoteze în legătură cu dinamica familială și în legătură cu modalitățile de intervenție terapeutică pentru că examinarea contextului familial actual permite stabilirea legăturilor care există între membrii familiei, implicați direct în drama familială, și ceilalți membri ai sistemului familial. Rememorarea evenimentelor și schemelor de viață ale familiei în cauză poate avea o semnificație recurentă asupra tratamentului familial în curs. În urma construcției genogramei, configurațiile relaționale sunt clare și permit ipoteze în legătură cu scenariile-capcană conținute.

Sesiunea **Fondurile structurale – noua dimensiune a strategiilor de finanțare ale Uniunii Europene pentru programele sociale** a fost coordonată de prep. univ. Alexandru Bodnariu, în colaborare cu SC Kapital SRL (multiplicator de informație pe tema proiectelor și programelor de finanțare, deținătoarea resursei *web* www.finanțare.ro). În contextul integrării României în Uniunea Europeană, tema a reunit reprezentanți ai administrației publice, ai societăților de consultanță în domeniul managementului de proiect și ai societății civile.

Competențe profesionale și psihosociale implicate în valorificarea resurselor comunității s-a bucurat de coordonarea conf. univ. dr. Mariana Caluschi (Universitatea „Petre Andrei” din Iași), conf. univ. dr. Valentina Botnari, (Universitatea de Stat din Tiraspol), asist. univ. drd. Oana Jitaru și prep. univ. drd. Cristina Teodorescu (Universitatea „Petre Andrei” din Iași). Scopul sesiunii a fost de a stimula dezvoltarea structurată a competențelor profesionale și psihosociale ale participanților. De asemenea, s-a urmărit crearea unui cadru de comunicare creativă, dezbateri și interacțiuni între specialiști în domeniul științelor socioumane, reprezentanți ai instituțiilor de stat și nonguvernamentale, antreprenori sociali și studenți, cu privire la strategii de intervenție psihosocială în valorificarea și dezvoltarea resurselor comunitare. Lucrările prezentate, discuțiile și exercițiile realizate au facilitat schimbul de informații, tehnici și strategii de intervenție psihosocială, stimularea abilităților de inițiere de proiecte și campanii sociale și activarea abilităților de utilizare a competențelor în acțiunea la nivel comunitar. Participanții au subliniat, ca element distinctiv al acestei sesiuni, cunoașterea și împărtășirea experiențelor colegilor din Republica Moldova, Italia și România. Totodată, au apreciat că susținerea activității *workshop*-ului prin tehnici și strategii de creativitate a indus efecte motivaționale și formative la nivelul participanților.

Workshop-ul **Rituri de trecere în societatea contemporană**, coordonat de prep. univ. Adina Șandru, a reconfirmat importanța cercetărilor de antropologie socială în secolul XXI, după o aparentă scădere a intensității și influenței acestora în științele sociale, mai ales în a doua jumătate a secolului trecut. În contextul larg al abordării riturilor de trecere specifice contemporaneității, participanții au dezbătut modalitatea de *evoluție a riturilor, de la societatea tradițională la societatea contemporană*. Concluzia discuțiilor fiind că, deși au pierdut caracteristicile sacralității cu care au fost investite inițial, riturile contemporane au resemantizat semnificațiile religioase, prin adaptare la spațiul social actual. Au fost abordate și *coordonatele fundamentale ale structurii riturilor*. Orice rit se constituie, practic, în sensul unei structuri mixte, ce combină, deopotrivă, elemente raționale și emoționale. Cea de-a treia temă abordată, relativă la *rit ca formă de manifestare publică*, a urmărit să identifice impactul pe care acesta îl are în spațiul public din societatea actuală, mai cu seamă în ceea ce privește ordonarea anumitor comportamente sociale ale omului contemporan. S-au relevat, în acest context, multiplele tipuri de interpretare care pot fi accesate cu referire la prezența socială a ritului, participanții subliniind importanța unor conotații interdisciplinare ale

analizei acestuia. Analiza *componentelor mitologice și ideologice din riturile contemporane* a constituit un alt subiect de investigație pentru participanții la acest *workshop*, concluzia dezbaterii pe această temă fiind aceea că individul secolului XXI și comportamentele ritualice pe care acesta le dezvoltă – și care, de multe ori, conțin în subsidiar elemente mitice sau marcate de ideologic – mențin, în ciuda dezvoltării tehnologice propriie contemporaneității, o aceeași atracție față de structurile simbolice la care existența umană s-a raportat în toate timpurile.

Ca în fiecare an, începând din 1992, **Asociația Studenților Universității „Petre Andrei” din Iași – ASPA** își organizează propriile manifestări, îmbinând într-un mod exemplar latura preocupărilor de perfecționare profesională cu cele specific studențești, de recreere, cunoaștere și antrenare a studenților de la alte facultăți sau universități. În acest sens, s-au desfășurat, în același cadru: *Identitate etnică – o construcție culturală și ideologică*, atelier coordonat de președintele ASPA Iași, Cristina Danilov, continuat de un spectacol susținut de studenți ce aparțin comunităților elene și a rușilor lipoveni și „Scufița roșie” – spectacol interactiv la care au putut participa, alături de studenți, și cadrele didactice.

Simpozionul anual **Noi orizonturi de cercetare în Psihologie și Științele Educației, la începutul mileniului III** a devenit o tradiție de colaborare cu Academia Română, Filiala Iași, coordonat de conf. univ. dr. Mariana Caluschi, cercet. pp. Ana Gugiuman. Activitatea didactică trebuie să respecte și să susțină rezultatele cercetărilor, cu scopul de a viza pregătirea tinerilor specialiști în a căuta noi orizonturi de cunoaștere, dar cu aplicabilitate în sfera practică.

Sesiunea omagială **115 ani de la nașterea savantului Petre Andrei – necesitatea unei abordări integraliste**, a adus în discuție participanților fragmente din viețile și operele ilustrațiilor dascăli **Petre Andrei – Petru P. Andrei**, rostite chiar de persoane care au trăit o parte din acele vremuri, de fapte mai puțin știute sau cunoscute studenților, dar a căror aducere aminte a încântat auditoriul, prin prelegerile distinșilor profesori Ioan Străchinaru și Stela Teodorescu. Cea din urmă a fost sărbătorită, cu această ocazie, pentru împlinirea frumoasei vârste de 80 de ani. A fost evocată activitatea științifică a **Rectorului Fondator Petru P. Andrei** și dorința acestuia ca Universitatea „Petre Andrei” din Iași să se impună în spațiul academic ieșean și național, prin calitatea actului didactic, seriozitate, profesionalism.

Zilele „Petre Andrei” – Iași au culminat cu desfășurarea celei de a XIV-a Sesiuni anuale de comunicări științifice, **Dezvoltare psihosocială, fundalul românesc al sincronizării europene** (29–30 iunie), manifestare amplă, cu participare națională, dedicată comemorării activității științifice a savantului ieșean.

Lucrările au fost organizate pe secțiuni: psihologie generală, asistență socială, sociologie, psihologie socială aplicată, psihologie organizațională și managerială, psihosociologie educațională, pedagogie și psihoterapie. Fiecare secțiune a fost organizată ca o dezbateri moderată. Au participat cadre didactice, cercetători științifici și studenți din mai multe centre universitare din România (București, Brașov, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara), Republica Moldova (Chișinău) și Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău). La sesiune au mai

participat și reprezentanți din alte instituții, precum institute de cercetare ale Academiei Române; Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei; Ministerul Educației și Cercetării (Centrul Național de Formare Profesională), Penitenciarul din Iași, instituții furnizoare de servicii sociale (Centrul Medical „Sf. Parascheva” Iași, centrul-pilot de recuperare a persoanelor cu handicap), Asociația învățătorilor „Caraș-Severin”, Spitalul Clinic de Psihiatrie „Socola”.

Secțiunea **Psihologie generală** a fost moderată de prof. univ. dr. Tiberiu Rudica, prof. univ. dr. Ion Mânzat, acad. prof. univ. dr. Otilia Stamatini și a avut ca secretar: asistentul universitar drd. Ana Sandovici. Lucrările prezentate au abordat subiecte specifice psihologiei tandreții, factori psihologici ce influențează tinerii, funcționarea psihicului, a conștiinței, limbajul și tehnici de comunicare. O parte dintre lucrări au fost orientate spre studiul personalității, al tehnicilor idiotetice de investigare a personalității și spre dimensiunile specifice personalității românului.

Secțiunea **Asistență socială** a fost moderată de conf. univ. dr. Anca Tompea și de lector univ. dr. Alina Hurubean, secretar: prep. univ. Ana Maria Lăzărescu. Printre subiectele prezentate și dezbătute în această secțiune, menționăm: excluziunea socială și politicile de incluziune socială în România, marketing-ul social, acreditarea furnizorilor de servicii sociale și protecția copilului. Impactul integrării României la Uniunea Europeană a fost analizat din perspectiva comunităților rurale și al creșterii mobilității forței de muncă. O parte dintre lucrări au abordat probleme specifice asistenței sociale din penitenciare. Un alt subiect extrem de interesant, abordat în această secțiune, a fost identitatea profesională a asistentului social în România.

Secțiunea **Sociologie** a avut ca moderatori pe conf. univ. dr. Poliana Ștefănescu și lector univ. dr. Tudor Pitulac și ca secretar: prep. univ. drd. Sebastian Năstuță. Lucrările prezentate au abordat problematica ideologiilor implicate în reconstrucția comunitară, subiecte de sociologie urbană și rurală, administrație publică, noile tehnologii de informație, dezvoltarea identității naționale, mobilitatea socială, metode și tehnici de cercetare sociologică și valori. O parte dintre lucrări au abordat problematica aderării României la UE, mai exact: integrarea europeană și dinamica mentală asupra grupului, impactul adoptării reglementărilor UE în domeniul social de către România, sau modelele de consiliere a tinerilor înaintea angajării.

Secțiunea **Psihologie socială aplicată** i-a avut ca moderatori pe conf. univ. dr. Valentina Botnari și conf. univ. dr. Monica Albu, secretar: prep. univ. dr. Diana Laura Ciubotaru. Au fost prezentate metode de evaluare a optimismului, aspecte legate de formarea personalității, cazul copiilor supradotați, caracteristici ale perioadei adolescenței, influența limbajului asupra comportamentului prosocial în penitenciare, performanțele și valențele programelor de „team-building”, strategii creative în lucrul cu familia.

Secțiunea **Psihologie organizațională și managerială** a fost moderată de conf. univ. dr. Victoria Cojocaru, conf. univ. dr. Manea Mirela și secretar: asist. univ. drd. Oana Jitaru. Printre subiectele dezbătute menționăm: strategia activităților inovative și de transfer tehnologic în învățământul superior din

Moldova, angajamentul în activitatea profesională, management organizațional, managementul relației cu beneficiarii, globalizarea, auditul resurselor umane,

Secțiunea **Psihosociologie educațională** a fost moderată de prof. univ. dr. Ioan Berar și conf. univ. dr. Marcela Rodica Luca., secretar: prep. univ. drd. Cristina Logofătu Starica. Au fost prezentate studii axate pe formarea personalității, rolul limbajului, stiluri de comportament și anxietate, ale copiilor de vârstă preșcolară, ale copiilor de vârstă școlară mică, ale copiilor supradotați, dar și interese profesionale și personalitate, responsabilitate la adolescenți. Un studiu comparativ a fost dedicat particularității conduitei verbale la preșcolarii cu handicap mintal.

Secțiunea **Pedagogie** a fost moderată de cercetător științific principal dr. Ana Gugiuman, prof. univ. dr. Petru Lisievici, prof. univ. dr. Panturu Stan. Secțiunea l-a avut ca secretar pe prep. univ. drd. Viorel Robu. Printre subiectele abordate menționăm paradigma postmodernă a educabilității. Au fost, de asemenea, prezentate propuneri pentru optimizarea educării copilului cu probleme speciale precum școala mobilă sau utilizarea culorilor,

Secțiunea **Psihoterapie** s-a bucurat de două sesiuni de lucru. Prima sesiune a fost coordonată de prof. univ. dr. Mihaela Minulescu și lector univ. drd. Maria Tănase Mânzat. Secretariatul a fost asigurat de prep. univ. drd. Monica Lusiana Raclariu. Lucrările s-au concentrat asupra studiilor de caz, strategiilor psihoterapeutice, aspecte ale consilierii, în special în cazul psihoterapiei de grup la copii, utilizarea tehnicilor de programare neuro-lingvistică în dezvoltarea și analiza personală. A doua sesiune din cadrul secțiunii psihoterapie a fost moderată de prof. univ. dr. Ecaterina Hanganu și lector univ. dr. Ovidiu Gavrilovici. Secretarul secțiunii a fost prep. univ. drd. Oana Gostin. Această secțiune s-a orientat spre efectele psihoterapiei pentru grupuri-țintă, precum bolnavii de cancer, de tuberculoză, de obezitate, persoanele alcoolice, persoanele cu patologie cardiovasculară sau bolnavi Alzheimer, victime ale violenței domestice.

Sesiunile de lucru din toate domeniile au reprezentat o excelentă ocazie de prezentare a studiilor finalizate, dar și un prilej de dezbateri pe marginea direcțiilor viitoare de studiu și a ultimelor noutăți din domeniul psihologiei, al sociologiei, al asistenței sociale și al pedagogiei.

